

13.5.2019

Puolustusministeriö/PO

POHJOISMAISEN PUOLUSTUSYHTEISTYÖN (NORDEFCON) PUOLUSTUSMINISTERIKOKOUS, VISBY 9.-10.4.2019

Nordefcon puheenjohtajamaana toimii tänä vuonna Ruotsi, jonka puheenjohtajuuskauden ensimmäinen ministerikokous järjestettiin Visbyssä 9.-10.4.2019. Suomea kokouksessa edusti Puolustusministeriön kansliapäällikkö Jukka Juusti. Kokouksen aiheita olivat sotilastason työn eteneminen, yhteistyön pitkän aikavälin tavoitteiden edistäminen, puolustuspoliittinen dialogi alueellisesta turvallisuudesta, toukokuussa järjestettävä pohjoismainen ilmavoimaharjoitus Arctic Challenge Exercise (ACE), transatlanttiset suhteet sekä kokonaismaanpuolustus, joka on yksi Ruotsin puheenjohtajuuskauden painopistealueista. Lisäksi keskusteltiin yhteistyön tiivistämisestä puolustusteollisuuden kanssa sekä yhteispohjoismaisesta taisteluasuhankinnasta. Kokouksen yhteydessä allekirjoitettiin myös valtiosopimustasoinen pohjoismainen huoltovarmuusliite, joka on maaliskuussa 2017 voimaan tulleen pohjoismaisen puolustusmateriaalialan valtiosopimuksen liite.

Marraskuussa 2018 Pohjoismaiden puolustusministerit sekä Islannin ulkoministeri allekirjoittivat pitkän aikavälin tavoitteita kuvaavan visioasiakirjan "Nordic Defence Cooperation Vision 2025". Visio 2025 tavoitteena on yhteisten turvallisuusnäkökulmien pohjalta vahvistaa tehokkaan ja kustannustehokkaan yhteistyön avulla kunkin maan kansallista puolustusta sekä kykyä toimia yhdessä rauhan, kriisin ja konfliktin aikana. Visbyn ministerikokouksessa keskusteltiin uuden tavoitetaso eteenpäin viemisestä. Nordefcon poliittinen ohjauskomitea laatii esityksen etenemistavasta ja esitystä on tarkoitus käsitellä syksyn 2019 ministerikokouksessa.

Sotilastason katsauksessa annettiin ministereille päivitys meneillään olevan työn etenemisestä. Sotilaallista liikkuvuutta koskeva pohjoismainen Easy Access-työ on tällä hetkellä tauolla, kunnes kaikki Pohjoismaat ovat saaneet kansalliset toimeenpanoasiakirjansa valmiiksi. Varalaskupaikkoja koskevan Alternate Landing Base (ALB)-konseptin kehittäminen kattamaan myös aseistetut koneet jatkuu tänä vuonna. Suomen puheenjohtajuuskaudella 2017 esitetty logistiikka-alan tiiviimpi yhteistyö on edennyt ja logistiikkajohtajat kokoontuivat ensimmäisen kerran syksyllä 2018. Ilmatilannekuvan vaihtoa koskevan NORECAS-yhteistyön tekninen järjestelyasiakirja allekirjoitettiin joulukuussa 2018 ja rakennusvaihe alkaa tänä vuonna. Viime vuonna Norjan esiin nostamat uudet teemat avaruus ja miehittämättömät järjestelmät ovat edenneet tehtävänannoiksi sotilastasolle. Nordefcon sotilaskoordinaatiokomitean alla valmistellaan myös Visio 2025 tavoitteiden mukaisesti suorituskyky-yhteistyön kehitysehdotuksia koskevaa raporttia.

Ruotsi piti ministerikokoukselle esityksen pohjoismaisesta Arctic Challenge-ilmavoimaharjoituksesta. Harjoitus järjestetään toukokuussa ja sitä johtaa tänä vuonna Ruotsi. Harjoitukseen osallistuu yhteensä kymmenkunta maata ja noin 140 ilma-alusta ja se on Euroopan suurin ilmasotaharjoitus tänä vuonna. Harjoitusta kehitetään edelleen.

Nordefcon alla on meneillään ensimmäinen neljän Pohjoismaan yhteishankintana toteutettava pohjoismainen taisteluasuhankinta. Kyseessä on asustejärjestelmän hankinta. Mukana hankinnassa ovat Suomi, Norja, Ruotsi ja Tanska. Ensimmäiset toimitukset on tarkoitus saada vuoden 2021 aikana. Hankintaprosessi on ollut pitkä ja siitä pyritään myös oppimaan mahdollisia tulevia yhteishankintoja varten. Valmisteilla on yhteispohjoismainen hankintaopas.

13.5.2019

Puolustusministeriö/PO

Lisäksi ministerikokouksessa keskusteltiin dialogista puolustusteollisuuden kanssa. Pohjoismailla on toive syventää tätä dialogia entisestään.

Ministerikokouksen yhteyteen sisältyi myös vierailu Gotlannin rykmenttiin, jossa aiheena oli kokonaismaanpuolustus. Gotlanti on Ruotsin kokonaismaanpuolustuksen kehityshankkeessa pilottikohde, jossa toteutetaan kolmivuotinen projekti. Puolustusvoimat on yhdessä maakuntahallituksen kanssa työstänyt uutta toimintamallia, jossa myös yksityinen sektori kytkettäisiin paremmin yhteistyöhön. Myös Norja ja Tanska totesivat kehittävänsä kokonaismaanpuolustuksen konseptiaan, mutta työn olevan vielä etenkin Tanskassa alkuvaiheessa. Suomi totesi lähestyvänsä kysymystä hieman eri näkökulmasta, sillä Suomi ei kylmän sodan jälkeen luopunut kokonaismaanpuolustuksen mallista, vaan kehitti sen rinnalle kokonaisturvallisuuden konseptin.